

The first level consists the main colouronyms – names of basic colours (white, blue, yellow, grey, pink, green, purple, orange, brown)

The second level consists of two-root lexemes, which are formed by combination of the name of two colours (yellow-blue, orange-pink)

The third level has colouronyms which do not mean colours but only mark the intensity of colour or light and serve as intensifiers (dark, bright).

The fourth level of the system is represented by the colour-naming units formed according to the model “object+colour” (dove-coloured, fox-coloured).

The fifth level consists of hyponyms of basic colouronyms. Hyponyms are a set of related words whose meaning are specific instances of a more general word (purple – crimson, violet, lavender) [8].

To sum up, coloronym is one of the important components of linguacultural world that needs further investigation.

REFERENCES

1. Бахилина Н. Б. История цветообозначений в русском языке / Н. Б. Бахалина // – М: Наука, 1975. – 286 с.
2. Борисова Д. Н. К проблеме выбора термина для названия форм цветообозначения в языке / Д. Н. Борисова // Вестник Челябинского государственного университета. Филология. Искусствоведение. – Вып.23. – № 21 (122). – 2008. – С. 4–5.
3. Василевич А. П. Исследования лексики в психолингвистике / А. П. Василевич // – М.: Наука, 1987. – 138 с.
4. Василевич А. П. Цвет и названия цвета в русском языке / А. П. Василевич // – М: КомКнига, 2005. – 216 с.
5. Кезина С. В. Оценочность цветообозначений в русском языке в сопоставлении с другими языками / С. В.Кезина // - М: Наука, 2008. – № 3. – С. 99–107.
6. Комарова З. И., Талапина М. Б. Лингвоцветовая картина мира: ахроматический фрагмент: монография. Екатеринбург: Изд-во Уральский федеральный университет им. первого Президента России Б. Н. Ельцина, 2011. 220 с.
7. Лакофф Дж. Женщины, огонь и опасные вещи: Что категории языка говорят нам о мышлении. / Пер с англ. И. Б. Шатуновского. – М.: Языки славянской культуры, 2004. – 792 с.
8. Москович В. А. Система цветообозначений в современном английском языке // Вопр. языкознания. 1960. N. 6. С. 83–87.

Марущак А. Є.

група АМ–42 (Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка)
Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Ярема О. Б.

СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ТА ЕТНОСПЕЦИФІЧНИЙ АСПЕКТ АНГЛІЙСЬКИХ ПРИСЛІВ'ІВ ТА ПРИКАЗОК

Упродовж розвитку та становлення історії людства, важливе місце в духовності різних націй займають прислів'я та приказки. Вивченням цього питання займалось багато фольклористів, лінгвістів, науковців, істориків, літературознавців тощо. Дослідження прислів'їв і приказок – тривалий процес, оскільки вони мають складну жанрову специфіку і створюються у процесі живого мовлення [1].

У мовознавстві прислів'я та приказки отримали образні кліше «паремія» – це народні вислови, виражені реченням, а також короткими ланцюжками речень, якими передаються елементарна сценка чи найпростіший діалог [2]. Паремії також ще називають словесні мініатюри, в яких зображено міфічні елементи, доісторичні образи тощо. Завдяки етнолінгвістиці, що вивчає мову етносу, її зв'язки з духовною культурою – релігією, звичаями, традиціями можна краще вивчити історію прислів'їв та приказок [3, с. 14].

Основними критеріями, за якими розрізняють прислів'я та приказки – це особливості їх синтаксичної структури.

Прислів'я – самостійне речення чи висловлювання в якому є мораль, настанови, яке має смисл, просту форму та завершеність вираженої думки. Характерними особливостями прислів'їв є наявність ритму і рими.

Приказка – певний вираз чи частина фрази, що характеризує будь-яке явище й може складатись як з одного слова, так і декількох [4, с. 188].

Історія англійських прислів'їв і приказок сягає минулих століть. Особливого розквіту вони досягли за часів Шекспіра. Також одне із джерел англійських паремій це запозичення з інших мов, наприклад «There is many a slip between the cup and the lip» – Багато може статись, поки ти підносиш кубок до губ (із грецької мови); «Custom is the second nature» – Звичка – друга натура (із латинської мови); «To put the cart before the horse» – Поставити віз перед конем (запозичення із французької мови). Ще один вид запозичення паремій є Біблія, Святе Письмо, наприклад: «You cannot serve God and mammon» – Не можна служити і Богу і Маммону (багатству); «The spirit is willing, but the flesh is weak» – Духом сильний – тілом слабкий; «The voice of the people is the voice of God» – Голос людей – це голос Бога; «God gave, God took back» – Бог дав – Бог взяв [5, с. 5–15].

Прислів'я називають поетично оформленими афоризмами, які мають завершену думку та завжди мають дидактичну настанову наприклад: «A good name is better than riches» – добре ім'я краще багатства; «None but the brave deserve the fair» – чия відвага, того й перемога; «Diligence is the mother of good luck (success)» – терпінням і працею всього добудеш. Англійські прислів'я мають розповідний характер, наприклад: «Careless shepherds make many a feast for the wolf» – у недбалого пастуха вовки завжди ситі; «Choose a book as you choose a friend» – вибирай книжку, як вибираєш друга; «At home even the walls help» – вдома і стіни допомагають.

Дуже часто англійські приказки беруть свій початок із творів, казок, міфології та іншої художньої літератури, наприклад: «To grin like a Cheshire- Cat» – посміхається, як Чеширський Кіт; «Mad as a hatter» – Божевільний, як капелюшник; «Mad as a March hare» – казиться, мов березневий заєць.

Для вираження прислів'їв і приказок у мовознавстві використовують такі способи:

- псевдоприслів'я. Щоб рибку з'їсти, треба в воду лізти – «The cat would eat fish and would not wet her feet» – дослівно: кіт з'їсть рибку та не замочить її ноги;
- повна відповідність. З вовками жити – по-вовчому вити – «One must howl with the wolves»;
- часткова відповідність. Вовк вовка не кусає – «Dog doesn't eat dog» – дослівно: собака не їсть собаку;
- калькування. Голодний як вовк – «As hungry as a wolf»;
- описовий. В каламутній воді риба ловиться краще – «We can catch much fish in troubled water» [4, с. 189].

Серед особливостей перекладу англійських паремій є розуміння інформації, що міститься в тексті, збереження семантичної, стилістичної, змістовної відповідностей. Повною мірою прислів'я та приказки перекладають тоді, коли в мові перекладу є відповідник, рівнозначний за стилістичними характеристиками оригіналу. Наприклад: Дарованому коневі в зуби не заглядають – «Never look a gift horse in the mouth», чи «My house is my castle» – Мій дім – моя фортеця, у цьому випадку не втрачається стилістична образність, натомість у випадку: Щоб рибку з'їсти, треба в воду лізти – «The cat would eat fish and would not wet her feet» – дослівно: кіт з'їсть рибку та не замочить її ноги – у цьому випадку перекладена лексика не зберігається і майже повністю змінюється значення.

Прислів'я і приказки є невичерпним джерелом народної мудрості, яка споконвіків передається з покоління в покоління. Саме завдяки прислів'ям і приказкам можна сприяти соціальній культурі людини її культурним та моральним цінностям.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ковальська Н. А. Семантико-стилістичні функції паремій: теоретичний аспект. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/73835/06-Kovalskaua.pdf?sequence=3>.
2. Українська мова: Енциклопедія. URL: <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>.
3. Гаврилова В. В. Теоретичні засади вивчення паремій. Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. 2015. № 7. С. 14.
4. Шинкарук О. В. Змістовий аспект англійських прислів'їв і приказок та особливості їхньої структурної побудови. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Філологічні науки. 2017. Вип. 276. С. 185–193.
5. Корень О. В. Семантико-синтаксичні моделі англійських прислів'їв. ВІСНИК Житомирського державного університету імені Івана Франка (3), 2005. С. 5–15.

Мельничук О. Ю.

група К–11 (Національний університет водного господарства та природокористування)

Науковий керівник – канд. філос. наук, доцент Коберська Т. А.

НЕВЕРБАЛЬНА СЕМІОТИКА У МІЖКУЛЬТУРНІЙ КОМУНІКАЦІЇ

Міжкультурна комунікація – сфера, яка досліджує особливості вербального та невербального спілкування людей, що належать до різних національних та лінгвокультурних спільнот. Це обмін інформацією, почуттями, думками представників дещо відмінних культур й має місце в науковому, професійному, освітньому світі, туризмі, бізнесі, спорті та особистих контактах. Безумовно, вислови є засобом розуміння думки мовця, й одночасно – засобом аперцепції. Вербальні символи – знакова система, завдяки якій здійснюється кодування ідей призначених до трансляції інформації, однак ми активно використовуємо й невербальні символи. Власне уміння читати мову тіла дає можливість розуміти істинні значення слів того, хто говорить. Зважаючи на те, що вияви невербальної мови зумовлені імпульсами нашої підсвідомості та відсутність можливості підробити ці імпульси дозволяє нам довіряти цій мові інколи більше, ніж звичайному вербальному каналу спілкування. Осмислення невербальної семіотичної системи з позиції її класифікацій, комунікативно-функціонального та прагматичного підходу зумовило актуальність нашого звернення до аналізу даної проблематики.

Дослідженням міжкультурної комунікації займалися: Е. Холл, Г. Крейдлін, А. Піз, А. Байбуріна, Є. Верещагін, В. Мірошніченко, О. Жорнова, Т. Рюлькер, Т. Грушевицька, А. Садохін, Н. Трошина, Дж. Мартін, Є. Більченко та інші. Загалом в аналізі даної проблематики провідним виступає культурологічний аспект, водночас виокремлюється: лінгвістичний аспект (вивчення мовних відмінностей, які можуть впливати на комунікацію між носіями різних мов); соціокомунікативний (до нього належать прийняті суспільством моделі, норми і правила спілкування, налагодження і підтримання контактів); етичний (спрямований на розуміння відмінностей етичних норм, які притаманні різним країнам і націям); психологічний (передбачає вивчення психологічної реакції людей в умовах спілкування з представниками інших держав і етносів) та професійноприкладний (до нього належать сфери застосування знань із міжкультурної комунікації).

У компонентному складі культури виділяють зовнішній рівень – мова, артефакти (предмети культури), міфи, ритуали, традиції, символи та прихований рівень, що містить національну специфіку – норми, життєві установки, базові уявлення, досвід, дії та цінності, які впливають на комунікацію. Таким чином провідною складовою культури, що сприяє формуванню світогляду людини, менталітету народу є мовний код. Міжкультурна комунікація постає взірцем поведінки й має за мету обмін значеннями на основі мовних та культурних кодів. Часто невідповідність жестових знаків породжує потенційні складності перекладу їх мовних позначень з однієї природної мови на іншу. Г. Крейдлін виділяє три види відхилень